Liikenne 12, tieto ja digitalisaatio

Tomi Paavola
Ylitarkastaja
Tietoliiketoimintayksikkö
Tieto-osasto

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet ja niitä tarkentavat strategiset linjaukset

Suunnitelman tavoitteet

Suunnitelmassa on asetettu kolme tavoitetta, jotka ovat rinnakkaisia ja jotka kaikki pyrkivät hillitsemään ilmastonmuutosta:

- **Saavutettavuus**: Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.
- **Kestävyys**: Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranevat - erityisesti kaupunkiseuduilla.
- **Tehokkuus**: Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee.

Tavoitteita tarkentavat strategiset linjaukset

- Saavutettavuustavoite on jaettu strategisissa linjauksissa neljään osaan: alueiden kansainväliseen saavutettavuuteen, alueiden väliseen saavutettavuuteen, alueiden sisäiseen saavutettavuuteen ja matkojen ja kuljetusten palvelutasoon.
- Kestävyystavoitetta koskevien strategiset linjauksien mukaan mm. **edistetään kestäviä liikkumismuotoja monipuolisella keinovalikoimalla erityisesti kaupunkiseuduilla**, joilla päästövähennysten aikaansaaminen on väestöpohjan vuoksi kustannustehokasta. Kestäviä liikkumis- ja kuljetusmuotoja kehitetään myös kaupunkiseutujen ulkopuolella. Valtio ja kaupunkiseudut kehittävät liikenneverkkoihin ja liikenteen palveluihin liittyvää sopimuksellista yhteistyötään.
- **Tehokkuustavoitetta koskeviin strategisiin linjauksiin kuuluu mm. se, että tehokkaan liikenteen ohjauksen ja digitalisaation mahdollisuudet hyödynnetään täysimääräisesti kaikissa liikennemuodoissa.**

Digitodellisuuden rakentuminen

Yhteiskunnalliset tavoitteet ja ajurit (saavutettavuus, kestävyys, tehokkuus)

EU-politiikkastartegiat: Kestävä ja älykäs liikenne + digitaalipaketti

Kansalliset strategiset ohjelmat: HO, Liikenne12

Toimeenpano: MAL, Liikenteen kestävän kasvun ohjelma, Logistiikan periaatepäätös

Hallinnonalojen tulosohjaus ja hankekehitystyö

Innovaatio- ja kehittämishankkeet

Sisällyttäminen arjen prosesseihin ja tekemiseen

Sääntelykehys (yleinen ja sektorikohtainen)

Hallinnolliset menettelyt ml. vastuut ja roolit

Tekniset rakenteet ja standardiatkaisut

Tietomallit, käyttötapaukset

Sopimus- ja sääntökirjatyö, rahoitusmalli

Data-avaruudet

Keskeinen toimintakehys datapohjaiselle liikennejärjestelmän kehittämiselle ja horisontaalille yhteentoimivuudelle

Kansallisen liikenteen dataekosysteemin kehittäminen

- Liikenteessä suuri potentiaali julkisissa rekistereissä olevalle ja yksityisten toimijoiden datalle.
- Suomen liikenteen tietosääntely toiminut mallina EU-säädöksen valmistelussa
- Kansallista liikenteen dataekosysteemiä koordinoi Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy
  - Keskeistä kehittämistyössä kokonaisuuden arkkitehtuurin ja liittymäpintojen tunnistaminen
  - Yhteiset pelisäännöt datan hyödyntämiselle

Fintraffic kerää ja jakaa liikenteen dataa edelleen hyödynnettäväksi

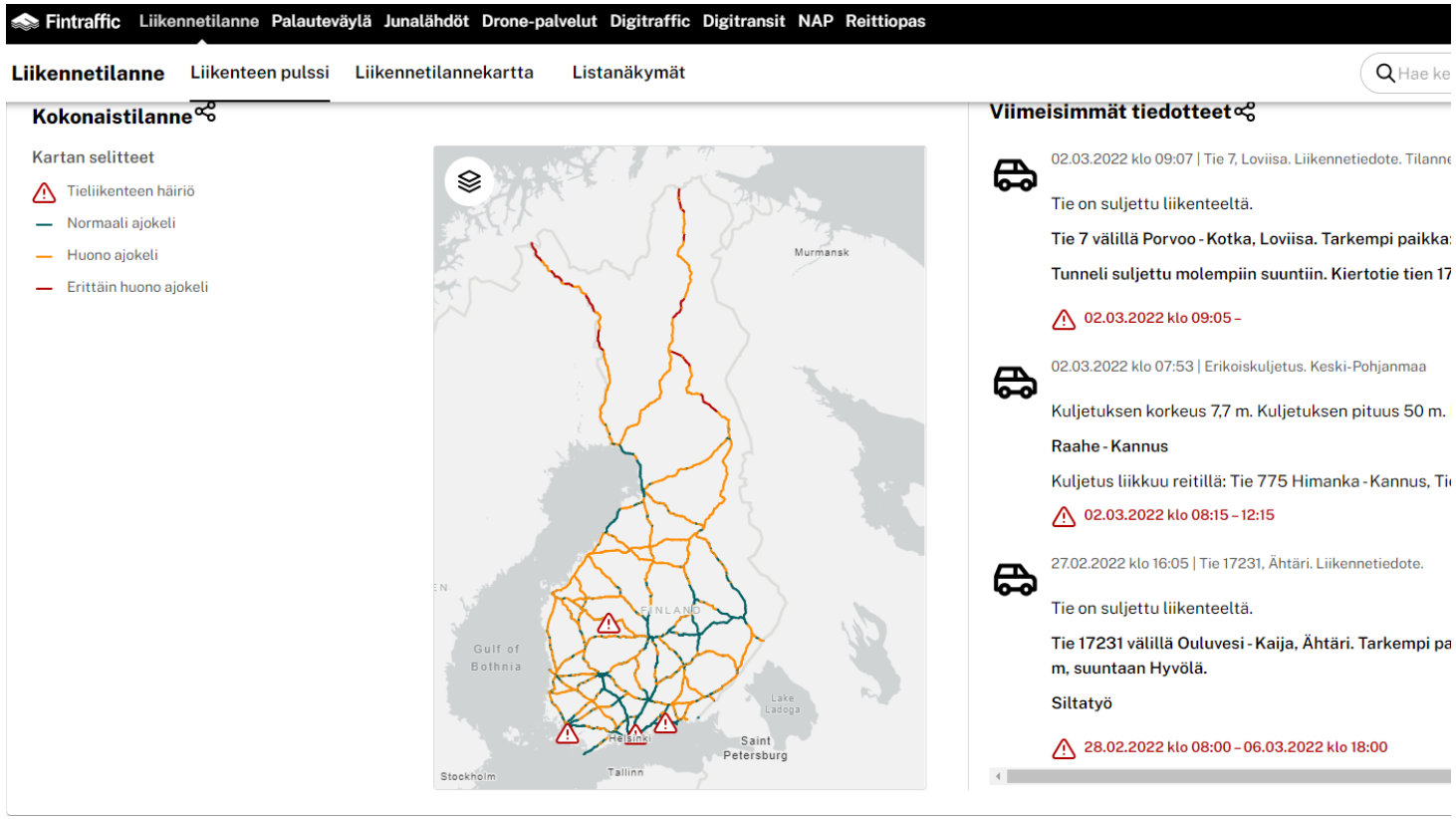

Digitraffic

Ajantasaista avointa liikennetietoa sovelluskehitykseen Suomen tie-, rautatie-ja vesiliikenteestä.

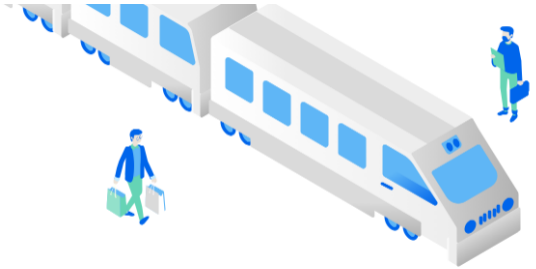

Junien aikataulut reaaliajassa

Junalähdöt-aikataulupalvelussa pystyt tarkastamaan junien lähtö-ja saapumisajat kaikilta Suomen henkilöliikenneasemilta. Tiedot pohjautuvat junien reaaliaikaisiin kulkutietoihin.

Rakennettu ympäristö ja liikenteen tietoekosysteemin kehittäminen

Hankkeita koskien:

- Kuntien ja kaupunkien infradata
- Esteettömyystieto
- Matkatieto; asemat ja solmupisteet
- Yhteentoimivuus- ja sanastoyhteistyö
- Satamatieto, logistiikkatieto, tilastointi
- Osoitetieto
- Paikkatieto
- Identiteettien hallinta
- Datan luvitus- ja käyttöoikeudet
- Tietoturva- ja suoja

Valtioneuvoston periaatepäätös logistiikan digitalisaatiosta 27.5.2021

- Laadittu logistiikan digitalisaatiostrategian pohjalta
- Linjataan logistiikan digitalisaation keskeiset eri ministeriöiden ja hallinnonalojen toimet strategian tavoitteiden saavuttamiseksi
- Kootaan yhteen myös ne logistiikan digitalisaatioon liittyvät toimenpiteet, jotka sisältyvät muihin keskeisiin ministeriön ohjelmiin.

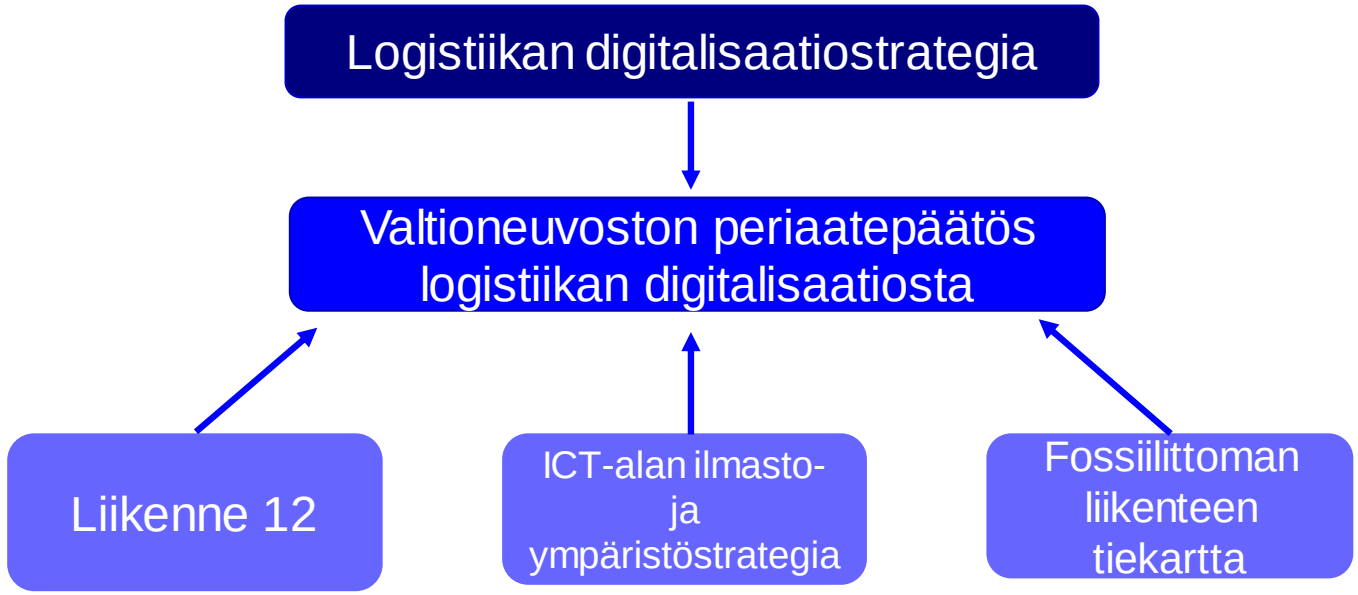

Logistiikan digitalisaation edistämistyö periaatepäätöksen pohjalta

- Logistiikan digitalisaation periaatepäätöksen toimeenpano käynnistetty tavoitteenaan:

1. Tasavertaiset ja tehokkaat digitaaliset kuljetusketjut.
2. Tiedon virtaaminen kansallisilla ja kansainvälisillä käytävillä sekä solmupisteillä.
3. Logistiikan ilmastovaikutusten vähentäminen optimoimalla, tehostamalla ja sujuvoittamalla.

- Logistiikan digitalisaation foorumi asetettu varmistamaan datan jakaminen
- Keskeistä koota riittävän mittaluokan yhteishankkeita ja verkostoja, sekä parantaa näiden valmiuksia osallistua EU-hankerahoituksen hakuun

Digiroad - Kansallinen tie- ja katuverkon tietojärjestelmä

- Väyläviraston ylläpitämä avoin ja kansallinen avoimen datan tietojärjestelmä
  - Koottu koko Suomen tie- ja katuverkon keskilinjageometria sekä tärkeimmät ominaisuustiedot
  - Tarjoaa ilmaisen, yhtenäisen, digitaalisessa muodossa olevan liikenneverkon kuvauksen
- Digiroad -aineistossa ei ole valmiiksi tietoja yksityisteistä.
  - Yksityistiekunnan, tai sen puuttuessa tieosakkaiden, tulee yksityistielain (560/2018) mukaan ilmoittaa yksityistien tiedot kansalliseen tie- ja katuverkon tietojärjestelmään.
  - Yksityisteitä koskevat tiedot yhdistetään osaksi avointa paikkatietoaineistoa. Aineistoa hyödyntävät esimerkiksi pelastusviranomaiset ja navigaattorivalmistajat. Ilmoittajan yhteystietoja ei julkisteta.

Kiitos!

lvm.fi Twitter: @lvmfi

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ